

ความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษาต่อ หลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ช่วยพยาบาล
(หลักสูตรปรับปรุง) พ.ศ.2556 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ

SATISFACTION OF GRADUATES REGARDING THE CERTIFICATE PROGRAM FOR
PRACTICAL NURSING (MODIFIED COURSE) AD 2013 OF
THE POLICE NURSING COLLEGE

สุชญ์ญญา มุลจันที

ปาริชาติ จันทนพ

Suchunya Mooljuntee

Parichart Juntanop

อาจารย์ (สบ 3) กลุ่มงานอาจารย์, วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ 492/1 ปทุมวัน ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

Nursing Instructor, Police Nursing College, 492/1 Patumwan, Bangkok, 10330, Thailand

Author Email: suchunya@nursepolice.go.th

Received: May 1, 2020

Revised: June 8, 2020

Accepted: June 28, 2020

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ช่วยพยาบาลต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ช่วยพยาบาล (หลักสูตรปรับปรุง) พ.ศ.2556 ของวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ประชากรเป็นผู้ช่วยพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2560 จำนวน 68 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจ ทดสอบความเที่ยงของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเที่ยง เท่ากับ .89 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมผู้ช่วยพยาบาล มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($M = 4.09, SD = .81$) เมื่อแยกรายด้านพบว่า ผู้ช่วยพยาบาลมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ช่วยพยาบาล (หลักสูตรปรับปรุง) 2556 ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุด ($M = 4.39, SD = .61$) รองลงมาคือด้านโครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตร ($M = 4.29, SD = .70$) ด้านอาจารย์ผู้สอน ($M = 4.21, SD = .72$) ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน ($M = 4.03, SD = .70$) และด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจน้อยที่สุด ($M = 3.55, SD = .83$)

ผลการศึกษาค้นพบว่าวิทยาลัยพยาบาลตำรวจควรปรับปรุงหลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ช่วยพยาบาล (หลักสูตรปรับปรุง) พ.ศ. 2556 โดยส่งเสริมและพัฒนาปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนเป็นลำดับแรก เพื่อนำไปสู่การบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและคงไว้ซึ่งระดับความพึงพอใจในระดับมากและการพัฒนาหลักสูตรที่มีคุณภาพตอบสนองความต้องการของผู้เรียนหลักสูตรผู้ช่วยพยาบาลต่อไปในอนาคต

คำสำคัญ : ความพึงพอใจ, การประเมินหลักสูตร, หลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ช่วยพยาบาล

Abstract

The descriptive research objective of this study was to examine the practical nurses' satisfaction regarding the certificate program for practical nursing (modified course) AD. 2013 of the Police Nursing College. The population was 68 practical nurses who graduated in the academic year 2017. The data were collected using a satisfaction questionnaire then tested by Cronbach's alpha coefficient, in which the coefficient of the questionnaire was .89 The data were analyzed using descriptive statistics, including frequency, percentages, mean, and standard deviation.

Overall, the results showed that the satisfaction scores of practical nurses were at a high level ($M = 4.09$, $SD = .81$). The satisfaction scores of nurses were also at high levels in all aspects. The achievement of the curriculum purpose had the highest satisfaction level ($M = 4.39$, $SD = .61$). The structure and content of the curriculum had the second highest satisfaction level ($M = 4.29$, $SD = .70$), followed by the teaching staff ($M = 4.21$, $SD = .72$), the method of teaching and learning ($M = 4.03$, $SD = .70$), and the instructional facilities, which had the lowest level of satisfaction ($M = 3.55$, $SD = .83$).

The result suggested that the Police Nursing College should develop the curriculum of the certificate program for practical nursing (modified course) AD. 2013 by promoting and improving the instructional facilities as the first priority to achieve the goal of the curriculum, maintain a high level of satisfaction, and develop a quality curriculum that can respond to the demand of the practical nurse students in the future.

Keywords : satisfaction, curriculum evaluation, practical nurse

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ผู้ช่วยพยาบาลเป็นวิชาชีพที่มีหน้าที่ดูแลผู้รับบริการ และช่วยพยาบาลในการประเมินอาการผิดปกติต่าง ๆ ของผู้รับบริการ ดังนั้น ผู้ช่วยพยาบาลจึงควรมีทักษะและความรู้ทางการพยาบาลในการปฏิบัติงาน ตามข้อบังคับสภาการพยาบาลว่าด้วยการรับรองหลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ช่วยพยาบาล พ.ศ. 2552 กำหนดให้การรับรองหลักสูตรให้สถาบันการศึกษาทางการพยาบาลต้องปรับปรุงหลักสูตรทุก ๆ 5 ปี เป็นอย่างน้อย เพื่อขอรับการรับรองจากสภาการพยาบาล และเป็นการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพหลักสูตรให้มีความทันสมัยตอบสนองความต้องการของสังคม การประเมินความพึงพอใจของหลักสูตรจึง มีความสำคัญต่อการนำมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และ

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนนำไปสู่การผลิตผู้ช่วยพยาบาลที่มีคุณภาพต่อไป

สำหรับหลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ช่วยพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ได้ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ช่วยพยาบาลมาหลายรุ่น แต่ยังไม่มีการประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ช่วยพยาบาลในภาพรวมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ดังนั้น เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ของหลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ช่วยพยาบาลตามมาตรฐานการจัดทำหลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ช่วยพยาบาลที่สภาการพยาบาลกำหนดไว้ คณะผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความพึงพอใจของผู้ช่วยพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ช่วยพยาบาล (หลักสูตรปรับปรุง) พ.ศ. 2556 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ในปีการศึกษา 2560 เพื่อเป็นประโยชน์ในการประเมินและพัฒนาหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์วิจัย

เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้สำเร็จ การศึกษาต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ช่วย พยาบาล (หลักสูตรปรับปรุง) พ.ศ.2556 วิทยาลัย พยาบาลตำรวจ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ใช้กรอบแนวคิด การประเมินหลักสูตรของ Tabá (1992, as cited in Patphon, 2019) โดยความพึงพอใจต่อ หลักสูตรนี้แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้าน ผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร 2) ด้าน โครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตร 3) ด้านผู้สอน 4) ด้านการจัดการเรียนการสอน และ 5) ด้าน ปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน ซึ่งผู้วิจัยอ้างอิง ตาม Leabthawee, Kapkaew, Puchakarn, and Papan (2011)

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร ได้แก่ ผู้ช่วยพยาบาลที่สำเร็จ การศึกษาในปีการศึกษา 2560 จากวิทยาลัย พยาบาล จำนวน 68 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถาม ความพึงพอใจของผู้ช่วยพยาบาลที่สำเร็จการศึกษา ในปีการศึกษา 2560 ต่อหลักสูตรประกาศนียบัตร ผู้ช่วยพยาบาล (หลักสูตรปรับปรุง) พ.ศ. 2556 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ดัดแปลงมาจาก แบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตร ประกาศนียบัตรผู้ช่วยพยาบาล (หลักสูตรปรับปรุง 2553) ของ Leabthawee et al. (2011) โดยมี การนำแนวคิดการประเมินหลักสูตรของทาบ่า (Tabá) เข้ามาประกอบการสร้างข้อคำถามแบ่ง ออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ อายุ เพศ ภูมิภาค อาสาสมัคร การศึกษา ก่อนเข้ารับการศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ช่วยพยาบาล และ ประสบการณ์ทำงานก่อนเข้ารับการศึกษาหลักสูตร ประกาศนียบัตรผู้ช่วยพยาบาล

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของผู้สำเร็จ การศึกษาต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ช่วย พยาบาล (หลักสูตรปรับปรุง) พ.ศ. 2556 วิทยาลัย พยาบาลตำรวจ มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ มี 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้าน ผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร จำนวน 5 ข้อ 2) ด้านโครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตร จำนวน 26 ข้อ 3) ด้านผู้สอน จำนวน 19 ข้อ 4) ด้านการจัดการเรียนการสอน จำนวน 15 ข้อ และ 5) ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน จำนวน 25 ข้อ

เกณฑ์การแปลระดับคะแนนเฉลี่ยความ พึงพอใจ มีดังนี้ 4.51-5.00 หมายถึง มีความ พึงพอใจระดับมากที่สุด 3.51-4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมาก 2.51-3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับปานกลาง 1.51-2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับน้อย และ 1.00- 1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

คุณภาพของแบบสอบถามจากการตรวจสอบ ความตรงตามเนื้อหา (content validity) ด้วยค่า ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและ วัตถุประสงค์ (item objective congruence index: IOC) ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ .60 และได้ นำ แบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ กับผู้ช่วยพยาบาลที่จบการศึกษาในปีการศึกษา 2559 จำนวน 30 คน เพื่อหาความเที่ยงของ แบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาคเท่ากับ .89

การพิทักษ์สิทธิ์ งานวิจัยนี้ได้รับการรับรอง จริยธรรมการวิจัย จากคณะกรรมการจริยธรรม และวิจัยในมนุษย์ โรงพยาบาลตำรวจ เลขที่ หนังสือรับรอง จว.85/2560 ลงวันที่ 21 สิงหาคม 2560 และคณะผู้วิจัยชี้แจงข้อมูลกับผู้ช่วย พยาบาลที่จบการศึกษาในปีการศึกษา 2560 เพื่อให้ทราบวัตถุประสงค์ และรายละเอียดของ การวิจัยพร้อมทั้งแจ้งให้ทราบถึงสิทธิ์ในการปฏิเสธ เข้าร่วมการวิจัยหรือถอนตัวออกจากการวิจัยได้ ทุกขั้นตอน ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ถือเป็น

ความลับ และผลการวิจัยนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล หลังได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรม โรงพยาบาลตำรวจ ผู้วิจัยเข้าพบ ผู้ช่วยพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2560 โดยแจ้งผ่านคณะกรรมการบริหารหลักสูตรผู้ช่วยพยาบาลและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษาต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ช่วยพยาบาล (หลักสูตรปรับปรุง) พ.ศ. 2556 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ในเดือน สิงหาคม พ.ศ. 2561 ใช้เวลาในการทำแบบสอบถามจำนวน 90 ข้อ ประมาณ 60 นาที

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติบรรยาย ได้แก่

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วย ความถี่ และร้อยละ

2. ความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษาต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ช่วยพยาบาล (หลักสูตรปรับปรุง) พ.ศ. 2556 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผู้ช่วยพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2560 มากกว่าครึ่งมีอายุระหว่าง 31-40 ปีจำนวน 42 คนคิดเป็นร้อยละ 61.76 เป็นเพศหญิงจำนวน 63 คนคิดเป็นร้อยละ 92.65 เกือบครึ่งหนึ่งมีภูมิลำเนาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คิดเป็นร้อยละ 45.59 นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 95.59 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเข้ารับการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ช่วยพยาบาล คิดเป็นร้อยละ 77.94 และพึงจบชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 47.06 ดังตาราง 1

ตาราง 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ช่วยพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2560 ($n = 68$)

ข้อมูลทั่วไป	n	%
อายุ		
20-30 ปี	26	38.24
31-40 ปี	42	61.76
เพศ		
ชาย	5	7.35
หญิง	63	92.65
ภูมิลำเนา		
ภาคเหนือ	10	14.71
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	31	45.59
ภาคกลาง	18	26.47
ภาคใต้	4	5.88
ศาสนา		
พุทธ	65	95.59
คริสต์	1	1.47
อิสลาม	2	2.94
การศึกษา ก่อนเข้ารับการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ช่วยพยาบาล		
ม.6	53	77.94
ปวช.	1	1.47
ปวส.	4	5.88
ปริญญาตรี	10	14.71
ประสบการณ์ทำงานก่อนเข้ารับการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ช่วยพยาบาล		
นักเรียน/นักศึกษา	32	47.06
พนักงานผู้ช่วยพยาบาล (Nurse Aid)	28	41.18
ลูกจ้างประจำ/ลูกจ้างชั่วคราว	8	11.76

ตอนที่ 2 ผู้ช่วยพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2560 มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.09$, $SD = .81$) เมื่อแยกรายด้านพบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุด ($M = 4.39$, $SD = .61$) รองลงมาคือด้านโครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตร ($M = 4.29$, $SD = .70$) ด้านอาจารย์ผู้สอน ($M = 4.21$, $SD = .72$) ด้านวิธีการจัดการ

เรียนการสอน ($M = 4.03$, $SD = .70$) และด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจน้อยที่สุด ($M = 3.55$, $SD = .83$) ดังตาราง 2

ตาราง 2 ความพึงพอใจของผู้ช่วยพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2560

ความพึงพอใจต่อหลักสูตรหลักสูตร ประกาศนียบัตรผู้ช่วยพยาบาล (หลักสูตรปรับปรุง) พ.ศ. 2556	M	SD	ระดับ
1. ด้านผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ ของหลักสูตร	4.39	.61	มาก
2. ด้านโครงสร้างและเนื้อหา หลักสูตร	4.29	.70	มาก
3. ด้านอาจารย์ผู้สอน	4.21	.72	มาก
4. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.03	.70	มาก
5. ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียน การสอน	3.55	.83	มาก
ภาพรวม	4.09	.81	มาก

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจด้านผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร พบว่าผู้ช่วยพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2560 มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.39$, $SD = .61$) เมื่อแยกรายข้อพบว่าผู้สำเร็จการศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม เคารพในเกียรติ ศักดิ์ศรี คุณค่าของความเป็นมนุษย์ เคารพในสิทธิผู้ป่วยและผู้ร่วมงานมากที่สุด ($M = 4.53$, $SD = .64$) และผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถในการแนะนำช่วยเหลือดูแลผู้รับบริการที่มีอาการอยู่ในระยะไม่รุนแรงหรืออยู่ในระยะที่ไม่เป็นอันตราย โดยอยู่ในความควบคุมของผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์น้อยที่สุด ($M = 4.22$, $SD = .57$) ดังตาราง 3

ตาราง 3 ความพึงพอใจของผู้ช่วยพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2560 ด้านผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ความพึงพอใจด้านผลสัมฤทธิ์ ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	M	SD	ระดับ
1. ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ ความสามารถ ในการแนะนำ ช่วยเหลือดูแลผู้รับบริการ ที่มี	4.22	.57	มาก

ความพึงพอใจด้านผลสัมฤทธิ์ ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	M	SD	ระดับ
อาการอยู่ในระยะไม่รุนแรง หรืออยู่ในระยะที่ไม่เป็น อันตราย โดยอยู่ในความ ควบคุมของผู้ประกอบวิชาชีพ การพยาบาลและการผดุง ครรภ์			
2. ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ การช่วยเหลือดูแลขั้นพื้นฐาน ภายในขอบเขตของความ รับผิดชอบซึ่งทำให้เกิดความ ปลอดภัยและความสบาย แก่ผู้รับบริการ	4.35	.60	มาก
3. ผู้สำเร็จการศึกษามีเจตคติที่ดี ในการช่วยเหลือดูแล ผู้รับบริการที่ครอบคลุม การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรคและการฟื้นฟู สุขภาพทั้งในภาวะปกติและ ภาวะเจ็บป่วย	4.46	.55	มาก
4. ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม เคารพในเกียรติ ศักดิ์ศรี คุณค่าของความเป็น มนุษย์ เคารพในสิทธิผู้ป่วย และผู้ร่วมงาน	4.53	.64	มากที่สุด
5. ผู้สำเร็จการศึกษามีมนุษย สัมพันธ์ที่ดี สามารถ ประสานงาน และทำงาน ร่วมกับทีมสุขภาพและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้	4.41	.63	มาก
ภาพรวม	4.39	.61	มาก

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจด้านโครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตร พบว่าภาพรวมผู้ช่วยพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2560 มีความพึงพอใจในระดับมาก ($M = 4.29$, $SD = .70$) ทุกหัวข้อ เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าวิชาปฏิบัติการช่วยเหลือดูแลเด็กและวัยรุ่นมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงที่สุด ($M = 4.40$, $SD = .61$) วิชาภาษาอังกฤษและศัพท์ทางการแพทย์มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่ำที่สุด ($M = 4.12$, $SD = .77$) นอกจากนี้ในด้านเนื้อหาสาระรายวิชาในหลักสูตร เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีความน่าสนใจของเนื้อหาสาระรายวิชาในหลักสูตรต่ำที่สุด ($M = 4.12$, $SD = .77$) ดังตาราง 4

ตาราง 4 ความพึงพอใจของผู้ช่วยพยาบาลที่สำเร็จการศึกษา
ปีการศึกษา 2560 ด้านโครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตร

ความพึงพอใจ ด้านโครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตร	M	SD	ระดับ
ด้านโครงสร้างหลักสูตร			
1. หน่วยกิต ตลอดหลักสูตร 35 หน่วยกิต	4.35	.64	มาก
2. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 6 หน่วยกิต	4.38	.63	มาก
3. ภาษาอังกฤษและศัพท์ทางการแพทย์ จำนวน 2 หน่วยกิต	4.12	.77	มาก
4. พัฒนาการตามวัยกับความต้องการของ มนุษย์ จำนวน 2 หน่วยกิต	4.28	.64	มาก
5. การสื่อสารและการทำงานเป็นทีมใน การให้บริการสุขภาพ จำนวน 2 หน่วยกิต	4.29	.63	มาก
6. หมวดวิชาเฉพาะ ภาคทฤษฎี 18 หน่วยกิต	4.23	.79	มาก
7. กายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยาเบื้องต้น จำนวน 2 หน่วยกิต	4.23	.77	มาก
8. ระบบการจัดการเกี่ยวกับอาหาร สำหรับผู้ป่วย จำนวน 1 หน่วยกิต	4.26	.76	มาก
9. เทคนิคการช่วยเหลือดูแลผู้ป่วย ขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 หน่วยกิต	4.28	.68	มาก
10. สุขภาพอนามัยส่วนบุคคลเพื่อ การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค จำนวน 1 หน่วยกิต	4.19	.68	มาก
11. การช่วยเหลือดูแลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ จำนวน 3 หน่วยกิต	4.28	.62	มาก
12. จริยธรรมและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จำนวน 1 หน่วยกิต	4.31	.63	มาก
13. ระบบการจัดการในหน่วยบริการ สุขภาพและการบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์ ทางการแพทย์จำนวน 2 หน่วยกิต	4.29	.65	มาก
14. การช่วยเหลือดูแลมารดาและทารก จำนวน 2 หน่วยกิต	4.36	.68	มาก
15. การช่วยเหลือดูแลเด็กและวัยรุ่น จำนวน 2 หน่วยกิต	4.33	.77	มาก
16. การช่วยเหลือดูแลผู้มีปัญหาด้าน สุขภาพจิตจำนวน 1 หน่วยกิต	4.31	.78	มาก
17. หมวดวิชาเฉพาะ ภาคปฏิบัติ 10 หน่วยกิต	4.37	.56	มาก
18. ปฏิบัติการช่วยเหลือดูแลผู้รับบริการ 3 หน่วยกิต	4.35	.62	มาก
19. ปฏิบัติการช่วยเหลือดูแลผู้ใหญ่และ ผู้สูงอายุ จำนวน 3 หน่วยกิต	4.33	.66	มาก
20. ปฏิบัติการช่วยเหลือดูแลเด็ก 2 หน่วยกิต	4.40	.61	มาก
21. ปฏิบัติการช่วยเหลือดูแลมารดาและ ทารกจำนวน 2 หน่วยกิต	4.37	.67	มาก
22. หมวดวิชาการตำรวจ 1 หน่วยกิต	4.28	.74	มาก
ด้านเนื้อหาสาระรายวิชาในหลักสูตร			
23. เนื้อหาสาระของรายวิชาในหลักสูตรตรงกับ กับความต้องการของผู้เรียน	4.35	.64	มาก
24. มีความทันสมัยของเนื้อหาสาระของ รายวิชาในหลักสูตร	4.38	.63	มาก
25. มีความน่าสนใจของเนื้อหาสาระรายวิชา ในหลักสูตร	4.12	.77	มาก

ความพึงพอใจ ด้านโครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตร	M	SD	ระดับ
26. มีความสอดคล้องกับความต้องการของ ตลาดแรงงาน สังคม และ/หรือ ความพึงพอใจของผู้ใช้	4.28	.64	มาก
ภาพรวม	4.29	.70	มาก

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจด้านผู้สอนพบว่าผู้ช่วยพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2560 มีระดับความพึงพอใจโดยรวมในระดับมาก ($M = 4.21, SD = .72$) และเมื่อแยกรายข้อพบว่าทุกข้อมีระดับความพึงพอใจในระดับมากเช่นกัน

ตาราง 5 ความพึงพอใจของผู้ช่วยพยาบาลที่สำเร็จการศึกษา
ปีการศึกษา 2560 ด้านผู้สอน

ความพึงพอใจด้านผู้สอน	M	SD	ระดับ
1. ความเหมาะสมของจำนวน อาจารย์เมื่อเทียบกับจำนวน นักศึกษาในหลักสูตร	3.95	.84	มาก
2. อาจารย์ผู้สอนมีคุณวุฒิตรงกับ วิชาที่สอน	4.36	.70	มาก
3. ความเหมาะสมในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน	4.13	.67	มาก
4. ประสิทธิภาพในการสอนของ อาจารย์	4.40	.63	มาก
5. ทักษะและเทคนิควิธีการสอนของ อาจารย์	4.17	.71	มาก
6. การใช้สื่อประกอบการเรียน การสอน	4.06	.83	มาก
7. ความตรงต่อเวลาในการสอน	4.21	.71	มาก
8. สัมพันธภาพที่ดีกับนักศึกษา	4.06	.83	มาก
9. ความสนใจและเอาใจใส่ดูแล นักศึกษา	4.01	.81	มาก
10. ความทันสมัยของความรู้ที่ นำมาใช้ในการเรียนการสอน	4.05	.80	มาก
11. อาจารย์เป็นผู้มีคุณธรรมและ จริยธรรม ให้ความเมตตาแก่นัก ศึกษา	4.23	.82	มาก
12. ความพึงพอใจในภาพรวม อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชา เฉพาะกลุ่มวิชาชีพ ความรู้ความสามารถด้านวิชาการ	4.22	.75	มาก
13. ความรู้ด้านวิชาชีพเฉพาะสาขา	4.33	.62	มาก
14. ความรู้ความสามารถด้านทักษะ ปฏิบัติในวิชาชีพเฉพาะสาขา	4.27	.62	มาก
15. ความรู้ในวิชาการศึกษาทั่วไป	4.33	.55	มาก
16. ความสามารถในการพูด เขียน และการนำเสนอผลงาน	4.28	.64	มาก

ความพึงพอใจด้านผู้สอน	M	SD	ระดับ
17. ความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหา บุคลิกภาพที่พึงประสงค์	4.32	.61	มาก
18. บุคลิกภาพด้านสังคมและ อารมณ์	4.31	.67	มาก
19. บุคลิกภาพด้านมนุษยสัมพันธ์	4.24	.72	มาก
ภาพรวม	4.21	.72	มาก

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน พบว่าผู้ช่วยพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2560 มีระดับความพึงพอใจโดยรวมที่ระดับมาก ($M = 4.03, SD = .70$) และเมื่อแยกรายข้อพบว่า มีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมและปลูกฝังเจตคติที่มีต่อวิชาชีพในการสอน โดยผู้ช่วยพยาบาลที่จบการศึกษาปีการศึกษา 2560 มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($M = 4.51, SD = .66$) ดังตาราง 6

ตาราง 6 ความพึงพอใจของผู้ช่วยพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2560 ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน

ความพึงพอใจด้านการจัดการเรียนการสอน	M	SD	ระดับ
1. มีการชี้แจงวัตถุประสงค์รายวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลก่อน การสอน	4.31	.63	มาก
2. มีวิธีการสอนให้เรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง	4.25	.63	มาก
3. มีวิธีการสอนหลากหลายวิธี	4.32	.56	มาก
4. มีโอกาสให้มีส่วนร่วมใน การเรียนรู้ และแลกเปลี่ยนความ คิดเห็นในชั้นเรียน	4.28	.64	มาก
5. มีการสนับสนุนให้มีการศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ ต่าง ๆ	4.19	.58	มาก
6. มีการใช้เทคโนโลยีในการสอน	4.32	.61	มาก
7. มีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนถาม และตอบข้อสงสัยทั้งในและนอก ชั้นเรียน	4.47	.53	มาก
8. มีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และปลูกฝังเจตคติที่มี ต่อวิชาชีพในการสอน	4.51	.66	มากที่สุด
9. มีการสอนให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์	4.40	.65	มาก
10. มีการสอนแนวทางการแสวงหา ความรู้ของรายวิชาและศาสตร์ ที่เกี่ยวข้อง	4.13	.71	มาก

ความพึงพอใจด้านการจัดการเรียนการสอน	M	SD	ระดับ
11. มีการสอนให้นำความรู้ของวิชา ไปใช้ในการแก้ปัญหาได้จริง	4.03	.83	มาก
12. มีโอกาสให้คิด ย้อนคิด สะท้อน ความคิดของผู้เรียนที่ทำให้ เข้าใจการเรียนรู้มากขึ้น	4.18	.71	มาก
13. มีการวัดและประเมินผล การเรียนสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์รายวิชา	4.01	.84	มาก
14. มีการใช้วิธีการประเมินผลที่ หลากหลาย สอดคล้องและ เหมาะสมกับวิธีสอน	3.97	.81	มาก
15. มีการแจ้งผลการประเมิน การเรียนการสอนให้นักศึกษา ทราบ	4.01	.80	มาก
ภาพรวม	4.03	.70	มาก

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ช่วยพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2560 ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน พบว่าภาพรวมความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($M = 3.55, SD = .83$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าโดยส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง (ตาราง 7)

ตาราง 7 ความพึงพอใจของผู้ช่วยพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2560 ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน

ความพึงพอใจด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน	M	SD	ระดับ
ด้านห้องเรียนภาคบรรยาย			
1. ห้องเรียนมีจำนวนเพียงพอต่อ การเรียนการสอน	3.62	.63	มาก
2. ขนาดของห้องเรียนมีความเหมาะสม ต่อการเรียนการสอน	3.46	.67	ปานกลาง
3. บรรยากาศภายในห้องเรียน เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน	3.41	.74	ปานกลาง
4. สภาพของห้องเรียนมีความเหมาะสม ต่อการเรียนการสอน	3.33	.63	ปานกลาง
5. โต๊ะและเก้าอี้ที่อยู่ภายในห้องเรียนมี คุณภาพและจำนวนเพียงพอต่อ การเรียนการสอน	3.32	.65	ปานกลาง
6. อุปกรณ์โสตทัศนศึกษา เช่น คอมพิวเตอร์ LCD มีจำนวนและ คุณภาพเหมาะสมต่อการเรียน การสอน	3.45	.63	ปานกลาง
ด้านห้องเรียนภาคปฏิบัติการ			
7. ห้องปฏิบัติการมีจำนวนเพียงพอต่อ การเรียนการสอน	3.49	.74	ปานกลาง

ความพึงพอใจ	M	SD	ระดับ
ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน			
8. ขนาดของห้องปฏิบัติการมีความเหมาะสมการเรียนการสอน	3.44	.63	ปานกลาง
9. บรรยากาศภายในห้องปฏิบัติการเอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน	3.47	.67	ปานกลาง
10. สภาพของห้องปฏิบัติการมีความเหมาะสมการเรียนการสอน	3.47	.98	ปานกลาง
11. อุปกรณ์และเครื่องมือที่อยู่ในห้องปฏิบัติการมีคุณภาพและทันสมัย	3.50	.80	ปานกลาง
12. อุปกรณ์และเครื่องมือที่อยู่ในห้องปฏิบัติการมีจำนวนเพียงพอต่อการเรียนการสอน	3.44	.75	ปานกลาง
13. อุปกรณ์โสตทัศนศึกษา เช่น คอมพิวเตอร์ LCD มีจำนวนและคุณภาพเหมาะสมต่อการเรียนการสอน	3.69	.67	มาก
14. เจ้าหน้าที่ดูแลห้องปฏิบัติการมี ด้านสภาพแวดล้อม	3.68	.69	มาก
15. บรรยากาศภายนอกห้องเรียนเอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน	3.50	.72	ปานกลาง
16. บรรยากาศทั่วไปเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน	3.47	.83	ปานกลาง
17. ความร่มรื่นสวยงามของบริเวณรอบอาคารเรียน	3.50	.81	ปานกลาง
18. ความปลอดภัยของอาคารเรียนและบริเวณรอบอาคารเรียน/ห้องเรียน	3.55	.80	มาก
19. มีโรงอาหารที่สะอาด ถูกสุขอนามัย	3.51	.82	มาก
20. มีห้องน้ำ เพียงพอ สะอาด ถูกสุขอนามัย	3.58	.75	มาก
ด้านอื่น ๆ	3.69	.62	มาก
21. มีเครื่องคอมพิวเตอร์ให้บริการแก่นักศึกษาอย่างเพียงพอ			
22. มีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพเพียงพอต่อการเรียนการสอน	3.77	.62	มาก
23. มีการให้บริการด้านอินเทอร์เน็ตที่สะดวก รวดเร็ว และเพียงพอ	3.67	.55	มาก
24. มีห้องสมุดที่นักศึกษาสามารถสืบค้นข้อมูลได้อย่างสะดวก รวดเร็ว	3.87	.64	มาก
25. มีจำนวนหนังสือที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพในห้องสมุดให้ยืมอย่างเพียงพอ	3.82	.61	มาก
ภาพรวม	3.55	.83	มาก

การอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยนี้พบว่าผู้ช่วยพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2560 มีระดับความพึงพอใจต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ช่วยพยาบาล (หลักสูตรปรับปรุง) พ.ศ. 2556 ทุกด้านในระดับมาก เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 4 ด้านแรก ได้แก่ ด้านผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ด้านโครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะด้านผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร พบว่าผู้สำเร็จการศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม เคารพในเกียรติ ศักดิ์ศรี คุณค่าของความเป็นมนุษย์ เคารพในสิทธิผู้ป่วยและผู้ร่วมงาน ผู้ประเมินมีระดับความพึงพอใจในระดับมากที่สุด เนื่องจากวิทยาลัยพยาบาลตำรวจมีการจัดการเรียนการสอนที่สอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมในทุกรายวิชา ส่งผลให้ผู้เรียนมีความตระหนักในเรื่องของคุณธรรมและจริยธรรมเป็นอย่างมาก ซึ่งเป็นหลักคุณธรรมสำคัญในการประกอบอาชีพผู้ช่วยพยาบาล และสอดคล้องตามปรัชญาของหลักสูตรคือ มาตรฐานวิชาการ สานคุณธรรม นำสังคมพัฒนา ซึ่งเป็นเครื่องบ่งชี้ว่าวิทยาลัยพยาบาลตำรวจผลิตผู้ช่วยพยาบาลที่มีความรู้สามารถปฏิบัติงานได้ และมีคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติงาน ตรงกับความต้องการของสังคมซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Choeisuwan et al. (2017) พบว่า ตัวอย่างมีค่าความคิดเห็นต่อด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตรว่ามีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($M = 4.49, SD = .57$) และมีความสอดคล้องกับเอกลักษณ์ในวิชาชีพการพยาบาล สอดคล้องกับเอกลักษณ์ของสถาบัน และอัตลักษณ์ของบัณฑิต รวมถึงสอดคล้องกับสภาพสังคม ทำให้สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน

ด้านที่ 5 ปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดแต่ยังอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า รายข้อส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจในระดับปานกลาง จากการสำรวจ

พบว่าวิทยาลัยพยาบาลตำรวจควรปรับปรุงสิ่งสนับสนุนการเรียนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ห้องเรียนภาคทฤษฎี ที่ลักษณะห้อง ขนาด และบรรยากาศของห้องเรียนควรสว่าง อากาศอุณหภูมิพอดี อุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ควรใช้งานได้ดี และมองเห็นชัดเจน นอกจากนี้ควรเพิ่มประสิทธิภาพของระบบอินเทอร์เน็ตให้มีความเสถียรและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ลดระยะเวลาการค้นคว้า และเพิ่มประสิทธิภาพการเรียน รวมถึงเป็นการส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับการวิจัยของ Ritudom (2017) พบว่าการพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ในด้านทรัพยากรสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ระบบอินเทอร์เน็ต ให้เข้าถึงได้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพเป็นแหล่งเรียนรู้ได้ตลอดเวลา เป็นแหล่งสนับสนุนการค้นคว้าด้วยตนเอง ช่วยให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้แบบตื่นตัว (active learning) ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

นอกจากนี้วิทยาลัยพยาบาลตำรวจควรพัฒนาและปรับปรุงด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มระดับความพึงพอใจของผู้ช่วยพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาต่อหลักสูตรผู้ช่วยพยาบาล ด้านการบรรลุผลสัมฤทธิ์ ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ให้เพิ่มเป็นระดับมากที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาของ Satasuwan (2014) ได้ทำการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษา ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2556 ต่อคุณภาพของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พบว่าด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม นักศึกษามีระดับความพึงพอใจระดับมากที่สุด ($M=4.69, SD=.22$) เนื่องจากคณะกรรมการได้มีการพัฒนาปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนให้พร้อมและเพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียนทุกคน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาองค์ประกอบที่ทำให้นักศึกษาพยาบาลของรัฐโอเรกอน มีความรู้ความสามารถและบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนตาม

หลักสูตร Satasuwan (2014) พบว่านอกเหนือจากตัวผู้เรียนแล้ว สิ่งแวดล้อมอื่น ๆ เช่น สื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศ ความพร้อมทางด้านอาคารสถานที่ มีผลต่อผู้เรียนทำให้เพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนส่งผลให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนตามหลักสูตร และส่งผลถึงความพึงพอใจต่อหลักสูตรให้มีระดับมากเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

1. นำผลที่ได้จากการศึกษาเสนอแก่ คณะอนุกรรมการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ช่วยพยาบาล เพื่อปรับปรุงหลักสูตรในครั้งต่อไป และเพื่อปรับปรุงด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน
2. วิจัยประเมินผลและพัฒนาหลักสูตรของสถาบันต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- Anansawat, S., Juraree, S., & Seanoun, H. (2017). Curriculum evaluation for Bachelor of Nursing Science, School of Nursing, Suranaree university of Technology. *Nursing Public Health and Education Journal*, 18(1), 92-103.
- Choeisuwat, V., Dolsamer, K., Kwansawathum, N., Supanam, S., Phabthong, K. & Panngamm, W. (2017). The evaluation of Bachelor of Nursing Science program (revised curriculum B.E. 2551), Royal Thai Navy College of Nursing. *Royal Thai Navy Medical Journal*, 44(3), 1-18.
- Chookhampang, C. (2010). *Curriculum development*. (2nd ed.). Maharakam: Maharakam University.
- Kaewkungwan, S. (2017). *Psychology of personality (know me, know you)* (18th ed.). Samut Pakarn: Pimdee.
- Leabthawee, B., Kapkaew, T., Puchakarn, J., & Papan, K. (2011). Satisfaction of graduates regarding a nursing assistant certificate course (modified course of 2010). *Journal of The Police Nurse*, 3(2), 126-134.
- Nateetanasombut, K. (2007). Quality of nursing care and managing nursing education. *HCU Journal of Health Science*, 11(21), 34-52.

- Patphon, M. (2019). *Contemporary curriculum development model*. Bangkok: Curriculum and learning.
- Putivanid, N., Putivanid, S., Wannawilai, P. & Sirisom, K. (2017). The result of implementing problem based learning method, aiming to develop nursing progress for second year nursing students in nursing of persons with health problems I course. *The Southern College Network Journal of Nursing and Public Health*, 4(1), 1-14.
- Ritodom, B. (2017). An evaluation of the Bachelor of Nursing Science curriculum (revised curriculum, 2012) Royal Thai Air Force College of Nursing. *Journal of The Royal Thai Army Nurses*, 18(2), 203-211.
- Satasuwan, A. & Srisailuan, O. (2014). The satisfaction of the fourth-year nursing students in academic year 2013 towards Bachelor of Nursing Science program, Kuakarun Faculty of Nursing, Navamindradhiraj University. *Kuakarun Journal of Nursing*, 21(Supplement), 59-76.
- Srisatidnarakul, B. (2012). *Development and validation of research instruments: Psychometric properties*. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Sutthirat, C. (2014). *Curriculum development, theory to practice* (2nd ed.). Bangkok: V print.
- Suwansatiskom, R. (2014). *A study of students' satisfaction in learning and teaching of the LSC 305 supplier relationship management course* (research report). Bangkok: Sripatum University.